

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER
Fødevarestyrelsen

KONTOR FOR DYREVELFÆRD,
KVALITET OG MARKEDSFØRING

23.03.2007

J.nr.: 2007-20-261-01228CHRF/TAWR/IGA

Det talte ord gælder

Tale til samråd d. 28. marts 2007 i Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om spørgsmål AX (Stigende antal politianmeldte for skuldorsår)

Samrådsspørgsmål AX: ”Vil ministeren redegøre for baggrunden for den eksplosive udvikling i antallet af politianmeldelser for skuldorsår hos søer i 2006, og oplyse hvad ministeren agter at gøre i den forbindelse, jf. vedlagte opgørelse fra Fødevarestyrelsen over antallet af politianmeldelser for skuldorsår hos søer i 2005 og 2006?”

Tak fordi jeg må komme og redegøre for situationen om skuldorsår hos søer.

Jeg vil gerne indlede med at fortælle at skuldorsår inddeles i 4 grader. Grad 1 og 2 er mildere former for skuldorsår mens grad 3 og 4 er alvorlige grader.

I slutningen af 2003 indskærpede Fødevarestyrelsen overfor de tilsynsførende dyrlæger, at der skal indgives politianmeldelser ved fund af alvorlige grader af skuldorsår i

besætninger, på slagterier og på samlesteder.

Stigning i 2006

I 2006 blev der, som det fremgår af opgørelsen, konstateret en stigning i antallet af politianmeldelser for skulderyår på de danske so-slagterier. Antallet steg fra 25 anmeldelser i 2005 til 337 i 2006.

Mulige årsager til stigningen

Fødevarestyrelsen har ikke en sikker og endegyldig forklaring på stigningen i politianmeldelser på slagterierne fra 2005 til 2006. Der kan angives flere og formentlig delvist modsat rettede bevægelser i registreringerne.

En mulig årsag kan være, at søer med ubehandlede skulderyår grad 1 og 2 udvikler grad 3 og 4 skulderyår, og først sendes til slagtning, når skulderyåret synes afhelet.

En anden mulighed kan være, at søer med skulderyår, der før ville blive sendt til destruktions, nu forbliver i besætningen til skulderyåret er afhelet, og at de derefter sendes til slagtning.

Udvidet kontrolprocedure

Endelig er der i 2006 blevet indført en udvidet og behovsorienteret kontrol efter fælles retningslinier på de store soslagterier for at opnå ensartet kontrol og bedømmelse. Dette indebærer efterkontrol af alle tilfælde af skuldarsår, hvilket må antages at medføre, at flere af de alvorlige grader af skuldarsår opdages, registreres og politianmeldes.

Registrerede skuldarsår

Der kan konstateres et faldende antal registrerede tilfælde af skuldertrykninger ved alle soslagterierne i perioden 2004 – 2006. I 2004 fik 1,9% af søerne konstateret skuldarsår, i 2005 var det 1,4% og i 2006 var forekomsten 0,9%. Tendensen er den samme for alle soslagterierne og må derfor betragtes som en reel nedgang, hvilket bekræftes af de pågældende slagteriers dyrlæger. De registrerede skuldarsår omfatter alle grader af skuldarsår, så det er sandsynligt at nedgangen også omfatter de alvorlige grader.

Nyt initiativ

Som nævnt, har vi ikke en endegyldig forklaring på, hvorledes de registreringsmæssige forhold påvirker de statistiske data for antallet af skuldarsår, som dels vedrører politianmeldelser og dels vedrører de rutinemæssige registreringer i

kødkontrollen på slagterierne af skulderyår.

Jeg har derfor anmodet Fødevarestyrelsen om snarest muligt at sætte et projekt i gang med henblik på at afdække disse forhold, så der kan skabes klarhed om udviklingen i forekomsten af skulderyår. Projektet skal i første omgang omfatte soslakterierne, men det skal vurderes om også samlestederne og destruktionsanstalterne kan bidrage til en dækkende registrering af skulderyår.

Fødevarestyrelsen kan derfor ikke for indværende give noget klart svar angående udviklingen i forekomsten af skulderyår.

Staldindretning

Jeg finder det aldeles uacceptabelt, at det ikke er lykkedes landbruget at komme problemerne med skulderyår til livs. Skulderyår opstår, fordi staldindretningen og de forhold, som søer tilbydes, ikke er gode nok.

Økologisk svineproduktion

Jeg kan i den sammenhæng ikke lade være med at nævne, at skulderyår er et stort set ukendt fænomen i den økologiske svineproduktion, fordi de forhold, som søerne tilbydes dér, er mere optimale. Det har jeg redegjort for overfor udvalget i mit svar på

spørgsmål nr. 65. Det viser, at det i praksis er muligt at undgå, at der opstår skulderyår.

Besluttede initiativer til afhjælpning

De initiativer til forbedring af dyrevelfærden, som vi fra ministeriets side har sat i gang, og som har fokus på skulderyår, inkluderer dyrevelfærdsrejseholdet, indførelse af egenkontrol og inddragelse af dyrevelfærd i sundhedsrådgivningsaftalerne for yderligere at risikobasere 5% velfærdskontrollen. Jeg vil nu redegøre nærmere for de enkelte initiativer:

Dyrevelfærdsrejseholdet

Fødevarestyrelsens Dyrevelfærdsrejsehold gennemfører i samarbejde med erhvervet en informationskampagne overfor svineproducenter, landbrugskonsulenter, og praktiserende dyrlæger.

Kampagnen, der forventes at starte i maj 2007, vil specielt informere om, hvor vigtigt det er at forebygge skulderyår, så den smertefulde udviklingsperiode undgås. Svineproducenterne skal lære at erkende, hvordan man kan give soen de rette forhold, - og - hvis det er gået galt -

erkende, hvornår en so er ved at udvikle et skuldersår, og hvor vigtigt det er med en tidlig indsats i forløbet.

Dyrevelfærdsrejseholdet vil også afholde særlige tema-møder med fødevareregionernes kontrolpersonale. Møderne vil både have fokus på de forebyggende foranstaltninger, og på kalibrering af bedømmelsen af graden af skuldersår.

Egenkontrol

Regeringen har endvidere besluttet, at der skal indføres egenkontrol med dyrevelfærd i besætninger, og at dyrevelfærd skal indgå i de offentligt godkendte sundhedsrådgivningsaftaler i besætningerne.

Fødevarestyrelsen finder det hensigtsmæssigt at inddrage egenkontrol med dyrevelfærd i sundhedsrådgivningsaftalerne, således, at dyrlæger, som led i sundhedsrådgivningsaftaler kan vejlede besætningsejere om procedurer og dokumentation af egenkontrol.

Egenkontrollen har til formål at øge opmærksomheden på, hvornår og hvordan, der skal rettes op på u hensigtsmæssige velfærdsforhold i besætningen. Egenkontrolprogrammet

kan baseres på branchekoder udarbejdet af branchen.

Den enkelte producent skal på baggrund af branchekodens retningslinjer gennemføre procedurer, som gør, at han er opmærksom på kritiske forhold i besætningen, herunder forhold, der medvirker til udvikling af skuldersår. Branchekoderne skal også indeholde procedurer for, hvordan skuldersår, der er ved at udvikle sig, kan behandles inden de udvikler sig til alvorligere grader.

Fødevarestyrelsen arbejder på, at egenkontrollen kan blive en realitet i besætningerne omkring midten af 2007, men det forudsætter, at branchen arbejder positivt med.

Yderligere risikobasering af 5 % velfærdskontrollen

Endelig har Fødevarestyrelsen igangsat et pilotprojekt om muligheden for anvendelse af talmateriale om antal af destruerede dyr fra forarbejdningsvirksomheder til at risikobasere udpegningen af besætninger til 5% velfærdskontrol. Fødevarestyrelsen undersøger også mulighederne for at anvende tal fra egenkontrol og sundhedsrådgivning til risikoudpegning, sådan at der er fokus

på at målrette 5% kontrollen mest muligt.

Følger udviklingen

Fødevarestyrelsen følger nøje udviklingen i forebyggelse og bekæmpelse af skuldarsår. Jeg håber, at de initiativer, som jeg her har beskrevet, vil medvirke til at nedbringe antallet af alvorlige skuldarsår i besætningerne.

Jeg kan tilføje , at den netop nedsatte arbejdsgruppe om kontrollen på veterinærområdet blandt andet skal se på muligheden for, at målrette kontrollen med skuldarsår så problembesætninger afsløres.